

04.04.25

Геометрія 8

Урок №53

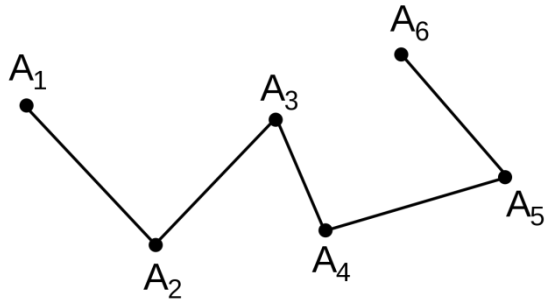
МНОГОКУТНИК ТА ЙОГО ЕЛЕМЕНТИ

Мета:

- дати учням поняття многокутника, розкрити його зміст, проаналізувати його елементи, сформувати формулу для обчислення суми кутів многокутника, показати як її використовувати;
- розвиток логічного мислення, інтелекту учнів, уміння аналізувати, класифікувати, порівнювати, робити висновки за аналогією;
- виховання інтересу до вивчення математики, дисципліни, звички до систематичної розумової праці.

Ламана — зв'язна послідовність відрізків.

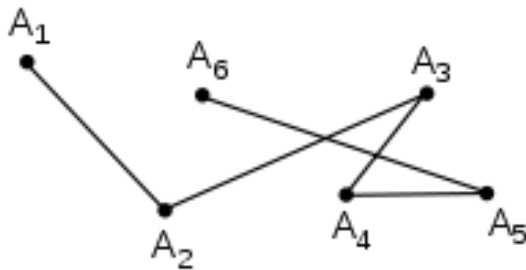
В даному випадку:

Ламана (проста)

A_1A_2
 A_2A_3
 A_3A_4
 A_4A_5
 A_5A_6

відрізки ламаної, $A_1, A_2, A_3, A_4, A_5, A_6$ — її вершини

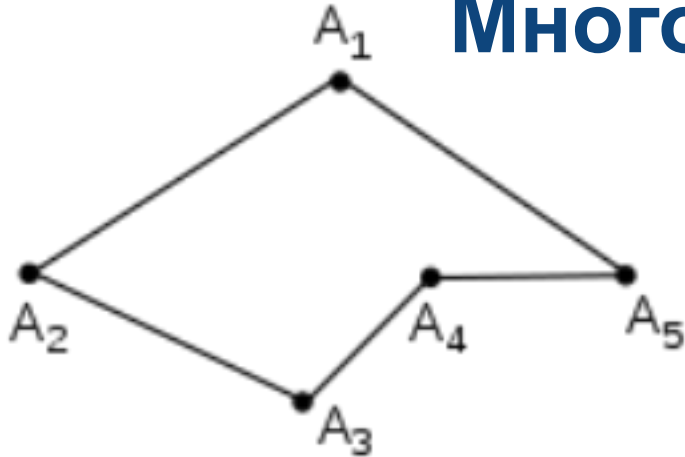
Ламана з
самоперетином

Ламана називається **простою**, якщо вона не має самоперетинів і ніякі сусідні ланки не лежать на одній прямій

Довжина ламаної — сума довжин всіх її відрізків.

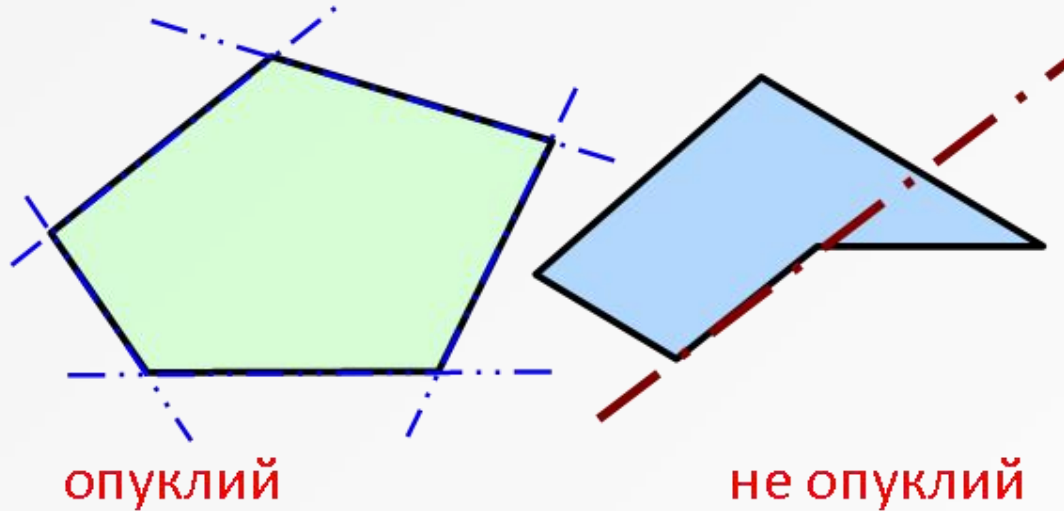
Якщо перша та остання точка збігаються, то така ламана називається **замкненою**.

Многокутники

- З а м к н е н у л а м а н у б е з п е р е т и н і в називають **многокутником**.
- Найменше чисто сторін – 3.
- ∞ Вершини і ланки ламаної, яка утворює многокутник відповідно називають **вершинами і сторонами многокутника**.
- ∞ Сторони, що є сусідніми відрізками, називають **сусідніми сторонами многокутника**.
- ∞ Вершини, які є кінцями однієї сторони, називають **сусідніми вершинами многокутника**.

Многокутники бувають опуклі та неопуклі.

- Якщо всі кути багатокутника менші за розгорнутий, його називають **опуклим багатокутником**, в іншому випадку - **неопуклим**.

Опуклий многокутник має такі властивості:

- 1) опуклий многокутник розташований в одній півплощині відносно будь-якої прямої, що містить його сторону(Рис.2)
- 2) опуклий многокутник, відмінний від трикутника, містить будь-яку свою діагональ .

Якщо многокутник не є опуклим, то він таких властиво

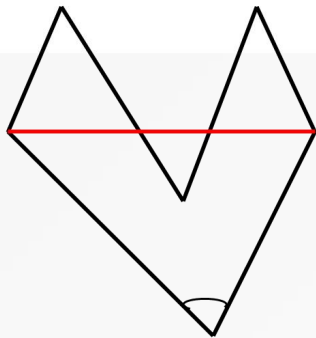

Рис.1

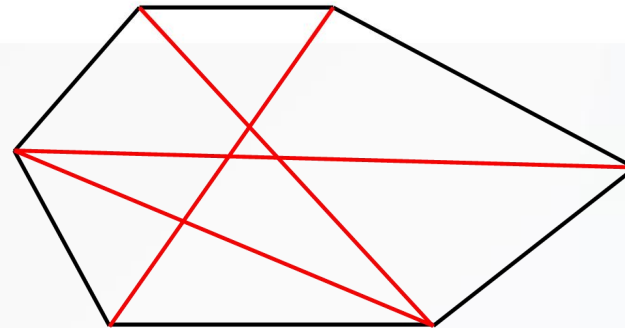
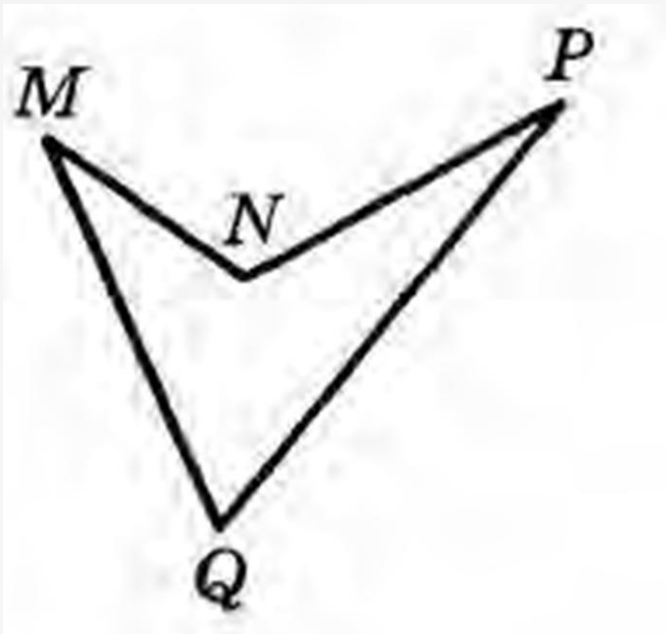

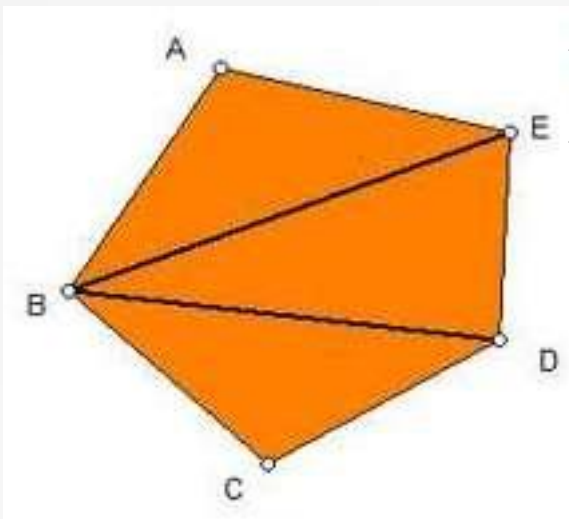
Рис.2

- Дві сусідні сторони многокутника задають кут многокутника.
- $\angle NMQ$, $\angle NPQ$, $\angle MQR$ - кути многокутника.
- Многокутник називають за кількістю його кутів: чотирикутник, п'ятикутник тощо

Відрізок, який сполучає несусідні вершини многокутника, називають діагоналлю.

Теорема. Сума кутів опуклого n -кутника дорівнює $180^\circ \cdot (n-2)$

Дано: $ABCDE$ – правильний багатокутник

Довести: $\angle A + \angle B + \angle C + \angle D + \angle E = 180^\circ \cdot (n-2)$

Доведення

Проведемо в даному багатокутнику діагоналі з однієї вершини і порахуємо скільки трикутників утворилось.

Утворилось $n - 2$ трикутники.

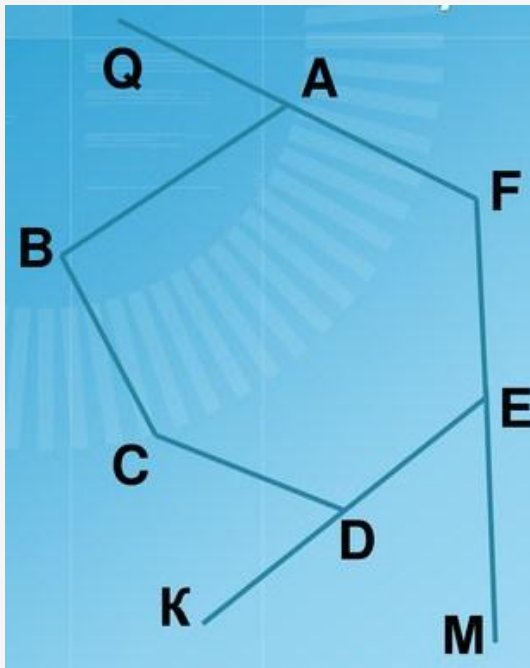
Сума кутів будь-якого трикутника 180° .

Отже, щоб знайти суму кутів багатокутника, треба 180° помножити на кількість утворених трикутників.

Отримаємо $180^\circ \cdot (n-2)$.

Зовнішній кут многокутника

ABCDEF – многокутник

Продовжимо сторони DE, EF, FA

$\angle CDK$, $\angle MED$, $\angle BAQ$ – зовнішні кути многокутника

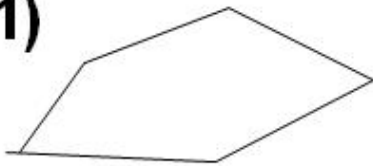
Сума зовнішніх кутів, взятих по одному при кожній вершині довільного опуклого многокутника, дорівнює 360° .

Закріплення знань

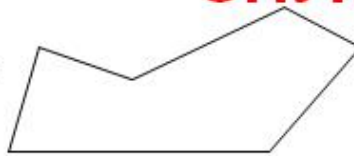
Серед многокутників оберіть

ОПУКЛІ

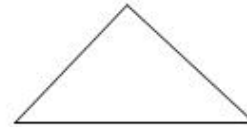
1)

А

Б

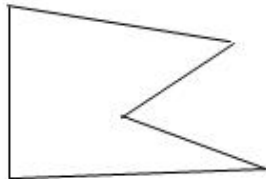

В

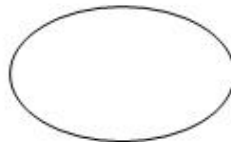

Г

2)

А

Б

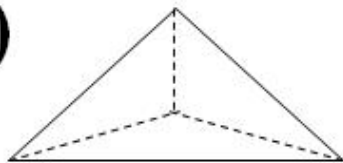

В

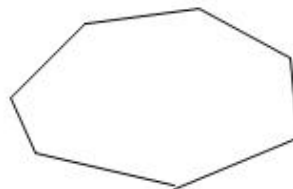

Г

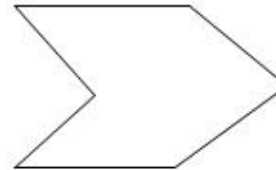
3)

А

Б

В

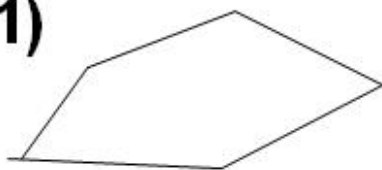

Г

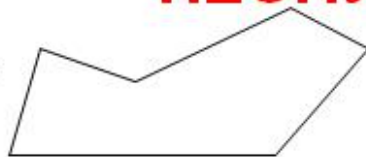
Серед многокутників оберіть

НЕОПУКЛІ

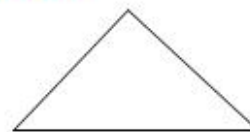
1)

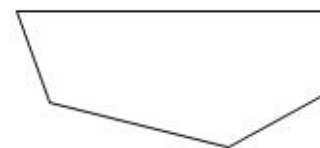
А

Б

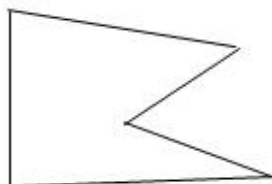

В

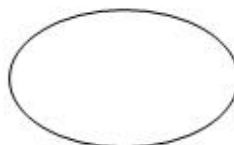

Г

2)

А

Б

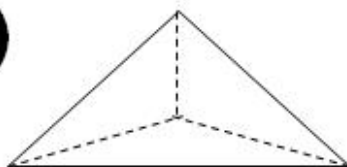

В

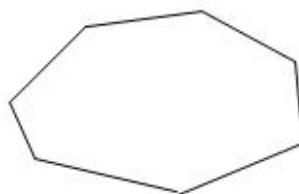

Г

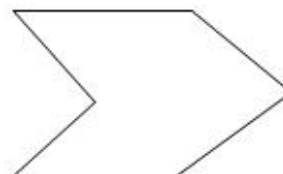
3)

А

Б

В

Г

Виконання графічних вправ

- 1) Накресліть опуклий п'ятикутник.
- 2) Проведіть усі діагоналі п'ятикутника. Скільки діагоналей виходить з однієї вершини? Які геометричні фігури утворились? Скільки їх?
- 3) Скільки діагоналей виходить з однієї вершини семикутника? Які геометричні фігури утворились? Скільки їх?
- 4) Скільки діагоналей можна провести з однієї вершини опуклого девятикутника? Знайдіть загальну кількість його діагоналей.
- 5) Як ви думаєте, скільки діагоналей може мати n – кутник? Скільки трикутників утвориться при цьому?

Завдання. Знайдіть суму кутів
восьмикутника, десятикутника, дванадцятикутника.

Розв'язання

1) $n=8$, $180^\circ \cdot (n-2) = 180^\circ \cdot (8-2) = 180^\circ \cdot 6 = 1080^\circ$

2) $n=10$, $180^\circ \cdot (n-2) = 180^\circ \cdot (10-2) = 180^\circ \cdot 8 = 1440^\circ$

3) $n=12$, $180^\circ \cdot (n-2) = 180^\circ \cdot (12-2) = 180^\circ \cdot 10 = 1800^\circ$

(n – кількість кутів многокутника)

Домашнє завдання

Повторити §7, 8

Опрацювати §22 (с. 173 - 174

№850, 852, 858